

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Erik en Marina De Vlaeminck-Swyngedaauw

tegen

Primo Magazine en TVgids

Met een mail van 7 april 2015 dient meester Kurt Vanlerberghe, namens zijn cliënten de heer Erik De Vlaeminck en mevrouw Marina Swyngedaauw, een klacht in tegen Primo Magazine en TVgids (verder aangeduid als Primo). Aanleiding is een artikel in Primo van 31 maart 2015 onder de titel “Roger De Vlaeminck. ‘Het moment dat Eric in mijn armen viel, koester ik voor de rest van mijn leven’”. Hoofdredacteur Vic Dennis antwoordt met een mail van 13 april 2015, waarop meester Vanlerberghe repliceert met een mail van 4 mei 2015.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 5 juni 2015. Meester Mieke Portier vertegenwoordigde Erik De Vlaeminck en Marina Swyngedaauw. Ook Vic Dennis was op de hoorzitting aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel is een interview met ex-wielrenner en -veldrijder Roger De Vlaeminck. Hij getuigt over het jarenoude conflict met zijn broer en ex-wielrenner en -veldrijder Erik De Vlaeminck, en vertelt ook dat Erik dement is en in een woonzorgcentrum verblijft. Bij het artikel staan foto's uit het wielerverleden van de twee broers, en twee foto's van de demente Erik De Vlaeminck, die genomen zijn in het woonzorgcentrum.

Roger spreekt in het interview ook over de echtgenote van Erik, Marina Swyngedaauw, die volgens hem een grote rol speelde in het conflict tussen hem en zijn broer. Hij noemt haar een dominante vrouw en zegt dat hij de journalist en de lezer de verhalen over haar wil besparen. Roger vertelt ook hoe hij en Erik zich in zijn beleving in het woonzorgcentrum uiteindelijk met elkaar verzoenden.

Verder gaat het interview over het wielerverleden van de twee broers.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

Klagers nemen het niet dat het hele interview over hen gaat, zonder dat de journalist hen gecontacteerd heeft om ook hun mening te vragen en hen een kans op wederhoor te geven. Erik De Vlaeminck had weliswaar niet zelf kunnen reageren, maar zijn echtgenote wel. Zij was normaal bereikbaar. Ze heeft geen weet van het feit dat Primo haar via het woonzorgcentrum probeerde te bereiken, zoals het magazine beweert.

Klagers zijn ook en vooral kwaad over de publicatie van de foto's van de zichtbaar demente Erik De Vlaeminck. Primo heeft daarvoor geen toestemming gevraagd en het is – zeker gezien de kwetsbare situatie van Erik – een schending van de privacy en de menselijke waardigheid. Rekening houdend met het conflict tussen de twee broers had de journalist nog extra terughoudend moeten zijn. Tegen de foto's uit het wielerverleden van Erik De Vlaeminck hebben klagers geen bezwaar, die behoren tot het publieke domein.

De passage over de verzoening tussen de twee broers noemen klagers vreemd, aangezien het artikel tegelijk beschrijft hoe communicatie met Erik eigenlijk niet meer mogelijk is.

Klagers nemen ook aanstoot aan de negatieve uitspraken over echtgenote Marina Swyngedauw, te meer omdat zij geen kans op wederhoor kreeg. Ten slotte wijzen klagers erop dat één van de twee foto's bewerkt is. Op de foto poseert Roger met een grote foto van zijn broer Erik, maar eigenlijk hield volgens klager Roger een blanco kader vast, en heeft Primo de afbeelding van zijn broer daar achteraf in gemonteerd.

Primo zegt dat het de echtgenote van Erik de Vlaeminck voor publicatie heeft proberen te contacteren. Het liet naar eigen zeggen een boodschap achter in het woonzorgcentrum met de vraag om die door te geven aan Marina Swyngedauw, die elke dag op bezoek kwam. We wilden wel degelijk wederhoor geven, zegt Primo, dat zou het interview bovendien verrijkt hebben, maar we kregen geen reactie. Het magazine zegt ook dat het interview werd bijgewoond door een vertrouwenspersoon van Roger De Vlaeminck, die het artikel vooraf heeft nagelezen en zijn akkoord heeft gegeven voor publicatie.

Wat de foto's van Erik in het woonzorgcentrum betreft, wijst Primo erop dat Roger de foto's aan de journalist gaf met de uitdrukkelijke toestemming om ze te publiceren. We wilden recente foto's van Erik, en Erik komt er goed op voor, zegt Primo. De foto's zijn positief en niet compromitterend. Compromitterende foto's suggereren iets wat er niet is, en dat is bij deze foto's niet het geval, argumenteert Primo.

Verder zegt Primo dat het niets nieuws heeft geschreven. Het conflict tussen de twee broers en ook de dementie van Erik waren algemeen bekend. Roger getuigde op televisie ook al over zijn zieke broer. Dat verhaal hebben we gebracht op een positieve manier met focus op de verzoening tussen de twee broers na een jarenlange vete. In die positieve benadering passen ook de twee foto's van Erik in het woonzorgcentrum, besluit Primo.

Primo geeft ten slotte toe dat het één van de twee foto's zo gemonteerd heeft alsof Roger de foto vasthoudt, maar zegt dat die montage het beeld van Erik niet vertekent en de waarheid geen geweld aandoet. Maar mochten we geweten hebben dat de foto's tot commotie zouden leiden, dan zouden we foto's van een jaar eerder gepubliceerd hebben, zegt Primo.

BESLISSING

Wat de kans op wederhoor betreft, spreken de versies van klagers en Primo elkaar tegen. De Raad kan op basis van die gegevens niet uitmaken of Primo aan klagers een loyale kans op wederhoor heeft gegeven, en kan hierover dan ook geen uitspraak doen.

Het is duidelijk dat Erik De Vlaeminck zich in een maatschappelijk kwetsbare situatie bevindt. De foto's, genomen in het woonzorgcentrum, tonen hem in zijn kwetsbaarheid en behoren tot de privésfeer. De toestemming van zijn broer Roger volstond niet om ze te publiceren. De journalist had hiervoor toestemming moeten vragen aan en verkrijgen van de echtgenote van Erik. De Raad is dan ook van oordeel dat de publicatie van de foto's indruist tegen artikel 23 van de code dat bepaalt: *'De journalist respecteert het privéleven en gaat in het bijzonder omzichtig om met mensen in een maatschappelijk kwetsbare situatie'*, en tegen artikel 24 dat bepaalt: *'De journalist respecteert de menselijke waardigheid en tast ze niet verder aan dan noodzakelijk is in het maatschappelijk belang van de berichtgeving.'*

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond.

Brussel, 18 juni 2015